

Література:

1. Практика КСО: как вовлечь сотрудников в социальные проекты с максимальной финансовой выгодой для компании [Электронный ресурс] / Газета ДЕЛЮ. — Режим доступа: <http://delo.ua/business/praktika-kso-kak-vovlech-sotrudnikov-v-socialnye-proekty-s-mak-171907/>. — Назва з екрана.
2. Котлер Ф. Корпоративна соціальна відповідальність / Ф. Котлер, Н. Лі // Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства; пер. з англ. С. Яринич. - К.: Стандарт, 2005. — 4 с.
3. Грішнова О.А. Соціальна відповідальність у трудових відносинах: теорія, практика, регулювання ризиків: монографія / О.А. Грішнова, Г.Ю. Міщук, О.О. Олійник. — Рівне: НУВГП, 2014. — 216 с.
4. Дейч М.Є. Соціальна відповідальність бізнесу в системі соціально-трудових відносин / М.Є. Дейч // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. — 2012. — № 2(4). — 56 с.
5. Лазоренко О. Посібник із КСВ: Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності / О. Лазоренко, Р. Колишко та ін. — К.: Енергія, 2008. — 96 с.
6. Краплич Р. Корпоративна соціальна відповідальність українського бізнесу: посібник для бізнесу та неприбуткових організацій / Р. Краплич // Фондація ім. Князів - благодійників Острозьких. - 2005. — 74 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Казінова Наталя Геннадіївна

Аспірантка

Науковий керівник: Побережець О.В., д.е.н., доцент

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(Одеса, Україна)

Організація планування інвестиційної діяльності є основою управління інвестиційною діяльністю підприємства. На сучасному етапі планування інвестиційної діяльності - це процес розроблення системи планів і планових показників із забезпечення підприємства необхідними інвестиційними ресурсами й підвищення ефективності його інвестиційної діяльності в майбутньому.

Планування інвестиційної діяльності є необхідним процесом з ряду причин:

- для реалізації стратегій підприємство може використовувати різні види інвестицій, різний обсяг інвестиційних коштів, тому доцільно розробляти декілька альтернативних проєктів;
- необхідність вибору з альтернативних інвестиційних проєктів найбільш ефективного;
- необхідність якнайшвидшого отримання віддачі від інвестицій;
- планування сприяє зниженню ризику, який пов'язаний із прийняттям інвестиційних рішень.

Основними завданнями інвестиційного планування є:

- визначення потреби в інвестиційних ресурсах;
- визначення можливих джерел фінансування та розгляд пов'язаних з цим питань взаємодії з інвесторами;
- підготовка фінансового розрахунку ефективності інвестицій з урахуванням повернення позикових коштів;
- розроблення детального бізнес-плану проєкту для надання потенційному інвестору [2, с. 85-86].

Значення планування полягає, насамперед, в тому, що може забезпечити високу ступінь і високу ймовірність досягнення мети на основі систематичної підготовки рішень. Звідси слідує, що воно є передумовою ефективної діяльності підприємства. Тому необхідно пам'ятати, що інвестиційне планування - це упорядкований процес оброблення інформації з метою формування проєкту, який заздалегідь визначає показники для досягнення мети.

Інвестиційне планування на підприємстві базується на використанні трьох основних його систем:

1. Прогнозування інвестиційної діяльності (стратегічне планування інвестиційної діяльності);
2. Поточне планування інвестиційної діяльності (тактичне планування інвестиційної діяльності);
3. Бюджетування інвестиційної діяльності (оперативне планування) [4, с. 23].

Система прогнозування або стратегічного планування інвестиційної діяльності є найбільш складною формою інвестиційного планування і потребує для своєї реалізації висококваліфікованих виконавців. Складність зумовлена, насамперед, довгостроковим періодом здійснення стратегічного планування, який становить 3-5 років та низкою інших чинників, серед яких основними є: тривалість періоду загальної стратегії розвитку підприємства, можливість передбачення інвестиційного клімату та кон'юнктури інвестиційного

ринку, специфіка інвестиційної діяльності підприємства тощо.

Прогнозування інвестиційної діяльності спрямоване, насамперед, на розробку інвестиційної стратегії підприємства та інвестиційної політики в розрізі основних аспектів його інвестиційної діяльності.

Система поточного планування (тактичного) інвестиційної діяльності базується на розробленій інвестиційній стратегії та інвестиційній політиці в розрізі окремих аспектів інвестиційної діяльності і зводиться до розробки конкретних видів поточних планів.

Основними видами поточних інвестиційних планів підприємства є:

- план обсягу інвестиційної діяльності в розрізі окремих форм реального і фінансового інвестування. Він складає основу поточного інвестиційного планування, мета якого - визначення рівня інвестиційної активності підприємства. Розроблений план має забезпечити просте і розширене відтворення необоротних операційних активів, а також приріст оборотних активів підприємства;
- план доходів і витрат з інвестиційної діяльності. Він має за мету визначення потреби у фінансових ресурсах для реалізації запланованих інвестиційних програм, а також можливих надходжень цих ресурсів у процесі здійснення інвестиційної діяльності;
- план надходження і витрачання коштів у процесі інвестиційної діяльності, який відображає рух грошових потоків підприємства з даного виду діяльності. Метою розробки цього плану є забезпечення постійної фінансової стійкості і платоспроможності підприємства на всіх етапах інвестиційного періоду.
- балансовий план (інвестиційний баланс). Метою його розробки є визначення необхідного приросту окремих видів активів на умовах внутрішньої збалансованості, а також формування оптимальної структури інвестиційного капіталу.

В інвестиційних планах використовуються наступні види показників (табл. 1) [2].

Система оперативного планування інвестиційної діяльності - це розробка комплексу короткострокових планів з інвестиційного забезпечення основних напрямків розвитку господарської діяльності підприємства. Період планування поширюється на місяць, декаду, тиждень, добу. Головною формою таких короткострокових планових інвестиційних завдань є:

- календарний план реалізації інвестиційного проекту;

- бюджет інвестиційного проекту.

Таблиця 1

Види показників в інвестиційних планах

Кількісні показники (абсолютні величини)	Якісні показники (відносні величини)	Об'ємні показники (абсолютні величини)	Питомі показники (відносні величини)
- обсяг інвестицій; - запровадження в дію ОВФ і ВП; - розмір грошових потоків; - сума прибутку; - ціна цінного папера; - розмір дивідендів та ін.	- рентабельність інвестицій; - ефективність інвестицій; - фондовідача; - зниження собівартості продукції та ін.	- обсяг реальних інвестицій; - обсяг фінансових інвестицій; - сума кредиту тощо.	- капітальні вкладення на одиницю ВП; - позикові інвестиційні ресурси на одиницю ВК та ін.

Календарний план реалізації інвестиційного проекту - це детальний опис змісту, строків і виконавців робіт у короткостроковому періоді щодо реалізації інвестиційного проекту. Він може бути таких видів: річний графік реалізації проекту; квартальний план робіт з реалізації проекту; місячний план робіт з реалізації проекту; декадне завдання на виконання робіт з проекту. Календарний план складається для кожного етапу здійснення робіт з інвестиційного проекту, починаючи підготовкою проекту до реалізації й закінчуючи освоєнням проектних потужностей.

Бюджет - це оперативний план, що розробляється, як правило, на термін до одного року (на квартал або місяць), який відображає витрати і надходження грошових коштів у процесі здійснення конкретних форм інвестиційної діяльності. Він розробляється за видами робіт, відображених у календарному плані реалізації інвестиційного проекту. Бюджет деталізує показники поточних інвестиційних планів і є головним плановим документом, що доводиться до виконавців.

Бюджети можуть бути таких двох видів:

- функціональний бюджет, що розробляється по одній статті витрат (наприклад, бюджет оплати праці, придбання матеріалів тощо);
- комплексний бюджет, що розробляється за широкою номенклатурою статей витрат [4, с. 263].

Оперативне планування спрямоване на підвищення ефективності оперативного управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Таким чином, планування інвестицій є стратегічним й одним з найбільш складних завдань управління підприємством. При цьому процесі важливо враховувати всі аспекти економічної діяльності підприємства, починаючи від навколишнього середовища, показників інфляції, податкових умов, стану та перспектив розвитку ринку, наявності виробничих потужностей, матеріальних ресурсів і закінчуючи стратегією фінансування проекту.

Література:

1. Ганашиліна Т.О. Сутність і задачі інноваційного планування / Т.О. Ганашиліна, О.М. Фіщенко // Сучасні тенденції менеджменту в Україні: правові та економічні аспекти. – Донецьк. – 2008. - С. 85-86.
2. Марцин В.С. Стратегія розвитку інвестиційної діяльності в економіці України / В.С. Марцин // Актуальні проблеми економіки. - 2010. - № 9. - С. 57-65.
3. Марцин В.С. Планування, як основна складова процесу фінансової діяльності / В.С. Марцин // Фінанси України. - 2012. - № 4. - С. 23 - 31.
4. Лобунько А.В. Теоретичні основи інвестиційної діяльності на сучасному етапі розвитку економіки регіону / А.В. Лобунько // Вісник ЖДТУ. - 2010. - № 3 (53). - С. 261-265.

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Ковальова Діана Олександрівна

Студент спеціальності «Облік і оподаткування» (магістр)

Науковий керівник: Побережець О.В., д.е.н., доцент

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(Одеса, Україна)

Одним з важливих питань ефективного управління підприємства є система обліку й контролю витрат. Величина витрат представляє собою головний резерв підвищення прибутку підприємства. В залежності від системи обліку і калькулювання,

витрати можуть мати доцільний характер та навпаки. Тому, питання удосконалення обліку витрат не зменшує своєї актуальності.

Витрати є зменшенням економічної вигоди у звітному періоді у формі вибуття або використання активів чи збільшення зобов'язань, що зумовлює зменшення власного капіталу підприємства (за винятком розподілу капіталу між учасниками (акціонерами) чи його вилучення) за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Значна кількість вітчизняних і зарубіжних наукових праць присвячена вивченню питань бухгалтерського обліку витрат. Серед науковців, які досліджували зазначені питання, слід відмітити П.С. Безрукіх, Ф.Ф. Бугинця, Б.І. Валусєва, Р.Я. Вейцмана, М.Д. Врублевського, І.О. Гавриленко, А.М. Герасимовича, С.Ф. Голова, З.В. Гуцайлока, Л.М. Кіндрацьку, Г.Г. Кірейцева, М.В. Кужельного, Ю.А. Кузьмінського, Є.В. Мниха, Л.В. Нападовську, О.Е. Ніколаєву, О.В. Олійник, В.Ф. Палія, В.П. Пантелеєва, М.С. Пушкаря, В.В. Сопка, Р.О. Савченка, М.Г. Чумаченка, В.О. Шевчука, В.Г. Швеця, М.Я. Штеймана, А.Д. Шеремета та інші.

Однією з основних проблем для управління підприємством є також забезпечення максимальної оперативності та достатньої аналітичності вихідної інформації про витрати підприємства. Якщо інформація щодо витрат, яка повинна слугувати для прийняття управлінських рішень є несвоєчасною, недостовірною або відсутньою, це спричиняє виникнення проблем, як внутрішнім так і зовнішнім її користувачам.

Облік витрат посідає визначальне місце в обліково-аналітичному процесі підприємства, оскільки на ньому базуються економічні показники виробництва продукції. Витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, яке призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками) [1].

Під операційними витратами (собівартість) розуміються виражені в грошовій формі витрати трудових, матеріальних, нематеріальних, фінансових ресурсів на здійснення операційної діяльності.

Облік витрат у фінансовому напрямі здійснюється за економічними елементами. Згідно з П(С)БО 16 «Витрати», витрати операційної діяльності групуються за такими елементами:

- матеріальні витрати;
- витрати на оплату праці;
- відрахування на соціальні заходи;

- амортизація;
- інші операційні витрати [1].

Проте в умовах дії Національних стандартів номенклатура калькуляційних статей витрат підприємств повинна зазнати певних змін, зокрема, зі складу виробничої собівартості повинні бути виключені загальногосподарські витрати, інші виробничі витрати (витрати на стандартизацію, технічну інформацію, науково-дослідні роботи, рекламу та ін.), позавиробничі витрати, які обумовлені потребами реалізації продукції.

У сучасних умовах господарювання найбільш раціональною формою ведення фінансового обліку на підприємствах, як показує практика, є автоматизована журнальна форма бухгалтерського обліку. Здійснення раціонального автоматизованого оперативного обліку на виробництві дасть змогу уникнути негативних явищ утрати сировини і матеріалів підприємства, зведе вірогідність виникнення непродуктивних витрат до мінімуму.

До основних принципів організації обліку витрат відносять:

- своєчасне надання повної інформації про діяльність підприємства необхідні для оперативного управління, контролю і аналізу витрат;
- забезпечення досягнення найкращих результатів облікового процесу витрат на якість з мінімальними витратами коштів, праці та часу на отримання даної інформації;
- дотримання системного підходу, цілісності, всебічності, динамічності, випереджаючого відображення витрат на якість;
- високий рівень організації бухгалтерської служби та роботи облікових працівників, відповідна кваліфікація облікового персоналу в частині обліку витрат;
- здатність і швидкість пристосування до нових вимог, що висуваються до бухгалтерського обліку витрат на якість, звітності, калькулювання витрат [2].

Витрати відображаються у бухгалтерському обліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань. Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходами певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені. Якщо актив забезпечує одержання економічних вигод протягом кількох звітних періодів, то витрати визнаються шляхом систематичного розподілу його вартості (наприклад, у вигляді амортизації) між відповідними звітними періодами.

Усі витрати підприємства, згідно з П(С)БО 16, поділяють на

виробничі, операційні та інші витрати діяльності [1]. Класифікація витрат за економічними елементами дає можливість знати структуру собівартості і дозволяє проводити цілеспрямовану політику покращення економіки підприємства, але не дозволяє визначити важливий економічний показник – собівартість однієї одиниці продукції. Для визначення витрат на одиницю товару використовують класифікацію за статтями витрат (калькуляційними статтями).

В свою чергу, облік операційних витрат є зведеною ділянкою облікового процесу по відношенню до інших ділянок, так як він базується майже на всіх документах первинного і зведеного обліку діяльності підприємства, і документація по ньому повинна забезпечувати розподіл витрат за економічними елементами, місцями виникнення, статтями та об'єктами калькуляції.

Таким чином, облік витрат діяльності підприємства є важливим інформаційним джерелом для ефективного управління не тільки окремими процесами, але й підприємством в цілому. Саме це дасть можливість комплексного управління якістю продукції, враховуючи економічні та витратні аспекти. При цьому вирішення проблем щодо раціональної організації обліку витрат дає можливість значно підвищити ефективність управління ними, враховуючи напрямки мінімізації у довгостроковому періоді.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.09.1999 р. № 290. - [Електронний ресурс]: за даними Верховної Ради України № 435. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00> (змінami та доповненнями). – Назва з екрана.
2. Гриценко О.І. Дослідження питання удосконалення обліку витрат операційної діяльності / О.І. Гриценко // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. – Луганськ. – 2014. – № 2 (209). – С. 61-66.

ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ

Луценко Артем Володимирович

Студент спеціальності «Облік і оподаткування» (магістр)

Науковий керівник: Побережець О.В., д.е.н., доцент